



**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

Qui filij sint legitimi. Consilium DXLV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

Nemo blandiatur & c. Meretrices xxxii. q. 4. ut hæc eleganter deducit Guido Papæ, *conf. 153. Incuria Parlamenti.*

Neque ad rem facit, quod uxor maritum non accuset de adulterio, *d. l. 1. & ibi Gloss. C. ad leg. Jul. de adul.* inde enim necessarii non consequitur maritum adulterium non committere; quia id ita ob nimiam uxorum zelotypiam constitutum est: utque adeo, ut nullo casu mulier maritum accusare possit, etiamsi cum nupta se commiscuerit, *d. l. 1.* Neque enim facit, quod adulterium in nuptam committi dicitur, *d. l. 1. Inter §. 1.* id enim ad vocis proprietatem refertur & gentilitiæ, paganicæque religioni convenit, non Christianæ: qua traditum est, matrimonium sacrosanctum sacramentum esse, & reciprocam fidem castitatis & continentie continere. Quemadmodum in omni parte mundi, ubiqueque religio Christiana viget, observatur, ut tam maritus, quam uxor, ubi cum nuptis & innuptis peccaverint personis, non solum legibus civilibus, verum etiam Canonicis puniantur. Quæ sanè observatio omnibus modis amplectenda, observanda, & minime reiicienda videtur; ut in similibus terminis respondit Decius, *conf. 306. In casu proposito nu. 6.* eodemque loco aperte dixit in additione Parisiensis, quod nati ex conjugato & soluta, indistincte sunt spurij, & non successibiles; & ita praticari.

Nihilominus ne sibi blandiantur Rei, quamvis hoc secundum leges civiles concedi possit, peccata adulterij non teneri maritum, qui cum soluta libidinem exercuit, impunita tamen non est huiusmodi illicitæ conjunctionis audacia: nam, ut eleganter tradidit Angelus Aretinus, in §. novissimo *Instit. De senatisc. Orfic.* illum coitum esse illicitum, & damnatum lege temporali, quoties aliqua poena temporalis imponitur per aliquam constitutionem Iuris civilis; & non solum cum imponitur poena adulterij, incestus, aut stupri; verum etiam extraordinaria aliqua: * ut dicit contingere in eo, qui pluribus concubinis miscetur; item in eo, qui cum maritus est, concubinæ se commiscet: hi enim quia eorum effusa est & vaga libido, & quia rem mali exempli committunt, extra ordinem puniri debent; & ex ea causa non nisi damnatos spuriosque partus producere. Satis enim est legibus damnatum reprobaturumque esse coitum, etiamsi alia specialis non imponatur poena temporalis, quam vel infamiae, vel ut proles nec matri nec patri succedat, *d. §. penult. vers. primum quidem.*

Atque inde est, quod plerique declarent se huiusmodi fundamento ex sententia Saliceti, in *d. Authent. Ex complexu & Castrenf. consil. 34. vol. 2.* non audere insistere, neque illud pro constanti ponere. Et ne tantum tribuatur Saliceto auctori huius sententiae, hoc addimus, Salicetum, *ad d. Authent. Ex complexu,* non satis memorem fuisse eorum, quæ paulo ante dixerat, *ad d. l. 1. C. De concub.* quod nati ex conjugato spurij sint, nec possint succedere parentibus, *nu. §. penult. Authent. Quib. mod. natur. efficitur sui.* Ut etiam tradit Hostiensis, in *d. c. Tanta.* Et hanc opinionem de Iure veritatem esse testatur Decius, *d. consil. 306. nu. 6.* & ita iudicatum fuisse in Parlamento Delphinali refert Guido Papæ, *decis. 280.* & ex facto consultus respondit Nicolaus Everardi

Præles, *conf. 306.* Et quamvis Decius, *conf. 179.* Ad hoc ut filij, pro re subiecta distinctionem faciat inter eum, qui cum maritus est, concubinam formaliter tenet cum uxore; ut ex hac conjunctione nati liberi sint damnati spurij, & omnino insuccessibiles; quasi scilicet perseveratio & continuata habitatio delictum aggravet; & non perinde peccet is, qui casu, impulsu, & lubricitate carnis in soluta mulierculæ amplexus proruit; eam tamen distinctionem eo loco rejicit Parisiensis, & recte, quia, ut ipse Decius ibi in fine dicit, quod si absolute altera opinio esset eligenda, eligeret hanc, quod scilicet indistincte sint spurij & insuccessibiles.

Qui filij sint legitimi.

S V M M A R I U M.

Liberi extra matrimonium nati quando legitime ex subsequente matrimonio.

1. Matrimonium sequens legitimat prolem tam concubinam, quam alterius.
2. 4. Spurij per sequens matrimonium non legitimantur.
3. Coniugatus cum una, aliam habere non potest.
5. Spurij uno tantum modo legitimantur.
6. Adulterini legitimari non possunt.

CONSILIUM DLV.

PER subsequens matrimonium cum ea contractum, ex qua quis prius suscepit prolem, legitimari eandem prolem, sic ut in nullo proflus distet à nata in matrimonio legitime contracto, siue jus canonicum, siue civile respiciatur, dubitatio nulla est, *c. Tanta Qui filij legitimi, l. cum quis De natur. lib. §. fin. Instit. De nupt. Auth. Quib. mod. natur. efficitur legit.* Idque non tantum, si ea ex qua huiusmodi proles nata est, retenta sit domi in schemate concubinæ, quod jus civile requirere omnino videtur, §. si quis autem *d. Auth. Quib. mod. natur. efficitur legit.* à quo etiam quidam in successibus recedendum non esse existimant, *Currius iunior consil. 136. nu. 9. 10. & 12.* verum etiam si citra concubinitatem aliquam sui copiam aliqui palam, vel furtive fecerit; si modo confessione patris & matris agnoscat hic filius: id enim communi opinione, saltem ex æquitate canonica, communitur sic receptum est; ut in iudicando ab eo recedere non liceat, *Iason consil. 234. p. 1. Decius consil. 25.*

Ceterum ut hæc obtineant, necesse est, ut concubitus seu coitus huiusmodi personarum non sit legibus & Canonibus omnino damnatus; qualis est incestuosus, nefarius, vel adulterinus. Qui enim sic procreantur, spurij appellantur, *Ang. in d. Auth. Quib. mod. natur. efficitur legit. §. fin. DD. in d. c. Tanta,* qui per subsequens matrimonium legitimari non possunt. Requiritur namque, ut cum huiusmodi muliere sit jus connubij, seu matrimonij, *d. c. Tanta, d. l. Cum quis:* alioqui aliter dicendo, per matrimonium pararetur patrociniū delicti, & excluderetur crimen, quod admittendum non est, *l. Palam §. non solum De ritu nupt. Bald. in l. Eam quam v. 24. C. De fideicom. vitiosum enim initium omnibus sequentibus vitium iniecit, l. Quod aut lex De adult.*

Cum ergo de quidem iure civili, viro uxorem habenti licitum sit concubinam, aut cum illa furtive consuetudinem habere; in eo nec cælibi duas concubinas alere, *d. Auth. Quib. mod. §. si vero effusa,* & non minus adulterium committat vir conjugatus solutam cognoscendo, quam mulier conjugata viro

à viro soluto cognita, saltem jure Canonico, *Guido. Papa consil. 159. Quod coniugatus*: certum est, quod in casu proposito D. natus ex A. & C. prorsus & omnino sit spurius, seu adulterinus; ideoque ab omni prorsus legum, & canonum beneficio secludendus, d. *Ausib. Licet in fine*, nec per subsequens matrimonium legitimandus. * Et proinde quamvis nihil proponatur, quod minus constare possit presens post natum dictum D. contractum matrimonium inter A. & C. propter præcedens adulterium; ob id, quod in mortem prioris uxoris dicta C. nihil machinata proponatur, & significasti, & super hoc de eo qui dux. in uxore quam poli. per adul. quia tamen vivente uxore sua priore A. dictam C. cognovit, & præfatum D. genuit, nihilominus idem D. manebit spurius, ut jure apertissimo cautum est, in d. l. *Tanta*, lason in l. si is qui pro emptore nu. 101. De usucap.

5 Et usque adeo hujusmodi prolium legitimatio-
ni obstat vitium incestus vel adulterij, seu damna-
ri coitus, ut unicus tantum in jure reperiatur mo-
dus, quo legitimari possint; per rescriptum scilicet
6 Principis, Ang. in d. §. fin. * Et quamvis super ince-
stu, vel alio impedimento dispensari possit per
Pontificem: tamen virtute illius dispensationis li-
beri antea nati non legitimantur, *Panor. in d. c. Tan-
ta nu. 14* & prædicta à Principe pro hujusmodi
spurijs impetrata legitimatio, non tam legitima-
tio quam dispensatio dici debet; quæ odiosa ex-
tensionem non patitur, *Decius consil. 393. consilii
superioribus nu. 10.* ideoque respondit Baldus, *consil.
306. proponitur vol. 5*: quod filij in adulterio nati,
vivente uxore primâ, non possint legitimari, quia
impossibile sit, quod fingatur legitime nati, propter
obstaculum præsentis matrimonij, in quo scilicet
geniti sunt: impossibilia enim non finguntur; &
legitimatio, ut inquit Marianus Socinus Nepos,
consil. 31. *Themate prædicto nu. 43. vol. 2.* quæ fit per
subsequens matrimonium, procedit per fictionem
translativam; quia scilicet matrimonium, quod se-
quitur, retrahitur ad tempus conceptionis fi-
liorum, *Alberic Bald. Ang. & alii in l. Paulus De statu
hom.* Hujusmodi autem fictio requirit duo extre-
ma idonea & habilia; videlicet terminum seu ex-
tremum à quo, idque habile essentialiter & verè;
ac terminum seu extremum ad quod habile poten-
tiâ, *DD. in d. l. si is qui pro emptore.* Iam verò et si
terminus à quo inter dictos A. & C. pro legitima-
tione D. inveniri possit, hoc est præsens, verum;
ac legitimum eorum matrimonium: tamen ter-
minus ad quem, hoc est tempus concubitus, con-
stante priore matrimonio, est omnino inidoneum;
nam eo tempore, propter subsistentiam primi ma-
trimonij, non poterat eum C. per A. secundum
contrahi; & per consequens nec tunc ex ea legiti-
ma proles nasci. Et hoc est, quod dixit Baldus, in l.
Ex libera c. 1. *et si is qui legit.* quod hujus generis legi-
timatio requirat, ut ab initio potuerit esse matri-
monium, licet revera non fuerit.

Quibus omnibus non repugnat, quod à Ioanne
Andreas, Hostiensis, Ant. de Butrio, Præposito,
Ancharano, in d. c. *Tanta*, Ioan. Fabro & Angelo,
in §. fin. *Inst. de nupr.* traditur, quod si constante
priore matrimonio vir aliam solutam mulierem
impregnaverit, quam mortua deinde priore uxore
Consl. Wames. Tom. II.

legitimè in uxorem duxerit, quod proles nata sit
omnino legitima: nam et si hoc communi opinione
ita receptum esse tradat Angelus, in d. §. fin. ut in
judicando & consulendo ab ea discedere non o-
porteat; quia tamen illorum decisio loquitur in
alijs terminis, ubi videlicet proles sic in adulterio
concepta nascitur secundo contracto matrimonio
cum illa, quam per adulteriū vir cognovit; non est
magnopere curanda in casu præsentis hujusmodi
decisio: sed secundum prædicta propositus casus
omnino decindus erit; ut scilicet dictus D. non sit
legitimus per dictum subsequentiū matrimonium.
Et quod in illis terminis loquantur, non tantum
ex verbis propositi per illos thematis deprehendi-
tur; loquuntur enim aperte de prole nata post
contractum matrimonium, Ant. de Butrio in d. c.
Tanta nu. 17. item de muliere, quæ post contra-
ctum peperit, Anchar. in d. c. *Tanta nu. 6.* item de
habilitate superveniente tempore partus, Ang. in d.
§. fin. *Inst. de nupr.* verum etiam ex ratione pro de-
cisione dictæ questionis per eos allata; quod vi-
delicet satis sit, quod hujusmodi proles sic conce-
pta aliquo tempore, quo in utero fuit, parentes ha-
buerit legitimo matrimonio conjunctos; sive id
fuerit tempus conceptionis, sive natiuitatis. Ad-
versus quam quidem Ioannis Andree, Hostiensis,
& aliorum decisionem, et si multa possent in con-
trarium adferri, & fortassis etiam veriora; ut nec
dissimulavit Ant. de Butrio, neque Angelus, *locus
supra cit.* tamen quia in alijs terminis loquuntur,
quàm continet thema nobis propositum, cum ex
diversis & separatis non fiat bona illatio; conclu-
dendum dicimus, præfatum D. per adulterium
conceptum, & ante suorum parentum legitimum
matrimonium natum, atque in lucem editum,
spurius mansisse, ac subsequente eo matrimonio
legitimatum minimè esse.

De divortijs.

S V M M A R I U M.

Separatio thori.

1. Matrimonij possessione spoliare censetur coniugem, qui sine iudicio Ecclesie recedit.
2. Maritus potest uxorem moderate corrigere.
3. Vxoris ebrietas adulterio proxima.
4. Novercarum crudelitas insatiabilis.
5. Securitas maxima apud eum est qui innocentia & integritatis fidem, ac nomen habet.
6. Cautione nemo temere gravandus.
7. Reconciliatione oblitterata reficiari non debent.

CONSILIUM DXLVI.

EX actis causæ divortialis, quæ est inter
Domicellam Barbaram V. Aetricem, &
Iacobum R. Opponentem, satis evidenter
constat de matrimonio, inter partes hujus causæ
legitimè contracto, & consummato, ex utriusque
partis conformi allegatione. * Constat eum A-
etricem sine iudicio Ecclesiæ, hoc est propria au-
thoritate, c. *De illa De divort.* sub prætextu sævitæ
& malæ tractationis à marito recessisse, maritum-
que sui matrimonij usu ac possessione spoliassse, c.
Ex transmissa *De restit. spoliæ* & ob id etiam in initio
litis oportuisse Aetricem ad hujusmodi spolijs re-
dintegrationem compelli, d. c. *De illa d. c. Ex transmissa.*
Z z 4 multo